

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/87/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6618205221
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6618205221.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu, v spore žalobcu R Collectors s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297, zastúpený Advokátskou kanceláriou RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471 proti žalovaným 1/ C. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. P. E. XXXX/XX, XXX XX B. a 2/ S. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. P. E. Z./XX, 984 01 Lučenec, v konaní o zaplatenie 10 314,47 € s príslušenstvom o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 21Csp/116/2018-85 zo dňa 06. marca 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku, ktorým žalobu v časti o zaplatenie vyčíslených úrokov a úrokov z omeškania do 07.12.2015 prevyšujúcich 424,28 € a úrokov vo výške 11,90 % ročne zo sumy 10 314,47 € od 08. 12. 2015 do zaplatenia zamietol mení tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 2 699,04 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu o zaplatenie úrokov z úveru zamietla.

II. Žalovaní 1/ a 2/ s ú p o v i n n í nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom čiastočne vyhovel žalobe, ktorou sa pôvodný žalobca domáhal zaplatenia zostatku dlhu z úveru poskytnutého žalovaným 1/ a 2/ na základe zmluvy o úvere „lepšiasplátka“ č. XXXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva o úvere“) pozostávajúceho z dlžnej istiny 10 314,47 €, zmluvných úrokov a úrokov z omeškania do dňa 15.08.2018 vyčíslených pevnou sumou 4 191,44 €, zmluvných úrokov a úrokov z omeškania odo dňa 15. 08. 2018 do dňa 31. 08. 2018 vyčíslené pevnou sumou 76,64 €, zmluvného úroku z nezaplatennej istiny od sadzbou 11,90 % ročne od 01. 09. 2018 do zaplatenia, úrokov z omeškania z nezaplatennej istiny vo výške 5,05 % p. a. od 01. 09. 2018 do zaplatenia. Nakoľko vzal pôvodný žalobca žalobu späť v časti o zaplatenie úrokov a úrokov z omeškania vyčíslených vo výške 343,67 €, súd prvej inštancie konanie v tejto časti zastavil. Súd prvej inštancie priznal pôvodnému žalobcovi celú zostávajúcu uplatnenú pohľadávku okrem vyčíslených úrokov a úrokov z omeškania do 07. 12. 2015 prevyšujúcich 424,28 € a zmluvného úroku z nezaplatennej istiny po zosplatnení sadzbou 11,90 % ročne od 01. 09. 2018 do zaplatenia a v tejto časti žalobu zamietol. 1.1 Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že pôvodný žalobca ako veriteľ uzavrel so žalovanými 1/ a 2/ ako spoludlžníkmi dňa 30. 01. 2012 zmluvu o úvere, na základe ktorej im poskytol úver vo výške 13 000,- €. Právny vzťah medzi stranami sporu považoval za spotrebiteľský vzťah. Žalovaní 1/ a 2/ nesplácali úver riadne a včas a preto pôvodný žalobca úver ku dňu 07. 12. 2015 predčasne zosplatnil. Z celkovej uhradenej sumy bolo započítaných na istinu 2 685,53 €, suma 5 794,93 € bola započítaná na úhradu úrokov z úveru a suma 121,27 € bola započítaná na poplatky. Súd

prvej inštancie zaviazal žalovaných 1/ a 2/ na zaplataenie istiny vo výške 10 314,47 €, úrokov z úveru a úrokov z omeškania do 07.12.2015 vo výške 424,28 € a úrokov z omeškania vo výške 5,05 % ročne z nezaplataenej istiny 10 314, 47 € od 08.12.2015 do zaplataenia.

1.2 Zamietnutie žaloby v časti zmluvného úroku vo výške 11,90 % ročne z istiny 10 314,47 € od 08.12.2015 do zaplataenia a vyčíslených úrokov a úrokov z omeškania do 07.12.2015 prevyšujúcich 424,28 € zdôvodnil súd prvej inštancie s poukazom na to, že dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutého úveru patria veriteľovi len do splatnosti dlhu. Po splatnosti dlhu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a povinnosť platiť dohodnuté úroky z úveru dňom splatnosti dlhu zaniká. Splnením hlavného záväzku, ktorým je záväzok dlžníka vrátiť veriteľovi poskytnutý úver zaniká i akcesorický záväzok, ktorým je úrokový záväzkový vzťah (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Obo 143/98). Súd prvej inštancie mal za to, že v prípade mimoriadneho zosplataenia úveru veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie nesplataenej istiny vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplataenia úveru. Ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplataením úveru. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplataené nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „O. z.“), resp. § 53 ods. 1 a 5 O. z. robí absolútne neplataou (§ 39 O. z.). V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 O. z. v spojení s § 3 a 3a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. V posudzovanej veci došlo podľa názoru súdu prvej inštancie odstúpením od zmluvy k zosplataeniu úveru a tým k zmene obsahu záväzku, ktorý vyvolal veriteľ. Zanikli tak všetky zmluvné dojednania bez ohľadu na obsah úverovej zmluvy, ktorú žalobca sám formuloval tak, že zmluvný úrok nezaniká. Dlžníkovi vznikla povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zániku zmluvy odstúpením zo strany veriteľa. Ak po platom odstúpení od úverovej zmluvy spotrebiteľ mešká s vrátením peňažných prostriedkov, ide o protiprávny stav, s ktorým sa spájajú výhradne sankcie, ktoré boli zmluvne dohodnuté pre prípad oprávneného držania peňažných prostriedkov za podmienok spotrebiteľskej úverovej zmluvy.

1.3 O povinnosti žalovaných 1/ a 2/ nahradiť žalobcovi trovy konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“). V spore mal žalobca úspech čo do žalovanej istiny a neúspech iba v časti príslušenstva pohľadávky a toho dôvodu priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100 %.

2. Proti tej časti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorou bola žaloba čiastočne zamietnutá (druhý výrok), podal odvolanie pôvodný žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a), f) a h) C. s. p., t.j., že neboli splnené procesné podmienky, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mal za to, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože nie je zrejmé z akého právneho predpisu súd prvej inštancie vychádzal, keď dospel k záveru, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. V prípade zmluvného úroku ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy. Takéto plnenie je nevyhnutne spojené s istinou úveru, od ktorej existencie závisí aj samotný zmluvný úrok ako forma odmeny veriteľa za poskytnutie predmetného úveru. S poskytnutím úveru bol teda spätý aj nárok žalobcu na zmluvné úroky, pričom žalovaní 1/ a 2/ si boli tento nárok vedomí a svojimi podpismi zmluvy sa tieto zmluvné úroky zaviazali uhrádzať. Z ustanovenia § 503 ods. 3 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej aj „Obchodný zákonník“) je zrejmé, že veriteľ má nárok na úrok až do splataenia úveru a zosplataenie úveru je len zmena termínu splatnosti, na ktorú má veriteľ nárok. V prípade ak by veriteľ úver nezosplatanil, dlžník by bol povinný platiť zmluvné úroky. Ak je teda dlžník povinný platiť zmluvné úroky v prípade, ak platí úver v splátkach, odporuje logickému výkladu, aby bol od toho oslobodený v prípade oprávnenej zmeny termínu splatnosti. Úroky z úveru sú odplataou za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy a predstavujú cenu úveru. Na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani zosplataenie úveru, pretože táto povinnosť zásadne trvá do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru. S obchodnými podmienkami úveru sa žalovaní 1/ a 2/ oboznámili a vyjadrili s nimi súhlas, čo potvrdili svojimi podpismi na zmluve. Vzhľadom na to, že oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovaných 1/ a 2/. Dohodnuté úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu, úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatať veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného priamo v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Obidva úroky môže teda veriteľ žiadať popri sebe, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny

vzťah. Pôvodný žalobca taktiež uviedol, že napriek judikovanému právu v oblasti zmluvného úroku a jeho uplatňovania po zosplatnení úveru v rozhodnutiach Ústavného súdu SR sp. zn. IV ÚS 476/2012 zo dňa 18. 09. 2012 a Najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obo 143/1998 zo dňa 01.07.2000, nie je ustálená súdna prax v ich uplatňovaní. Vzhľadom na vyššie uvedené žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a alternatívne žiadal, aby odvolací súd žalobe vyhovel v celom rozsahu a žalovaných 1/ a 2/ zaviazal na náhradu trov konania.

3. Žalovaní 1/ a 2/ sa k odvolaniu pôvodného žalobcu nevyjadrili.

4. V priebehu odvolacieho konania dňa 14.10.2019 navrhol pôvodný žalobca zmenu strany sporu na strane žalobcu, nakoľko zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 13. 09. 2019 došlo k postúpeniu pohľadávky s prísl., ktorá je predmetom tohto konania na spoločnosť R Collectors s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábřeží 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297. Táto spoločnosť vyslovila so vstupom do konania namiesto pôvodného žalobcu súhlas. Odvolací súd uznesením č. k. 17Co/87/2019 - 214 zo dňa 04. 11. 2019 pripustil vstup danej spoločnosti do konania namiesto pôvodného žalobcu Poštovej banky, a. s. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 08. 11. 2019. V zmysle § 80 ods. 3 C. s. p. nový žalobca prijal stav konania ku dňu jeho vstupu.

5. Krajský súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobcu podľa § 34 C. s. p. v rámci odvolacieho konania vyžiadal od pôvodného žalobcu prehľad úhrad žalovaných 1/ a 2/ po rozhodnutí súdu prvej inštancie aj s rozpisom, ako boli úhrady započítané na istinu, zmluvný úrok, poplatky a úrok z omeškania, ktoré doručoval na oboznámenie aj žalovaným 1/ a 2/. Od zamestnávateľov žalovaných 1/ a 2/ vyžiadal odvolací súd rozpis vykonaných zrážok zo mzdy žalovaných 1/ a 2/ za obdobie od 06.03.2019, t.j. po rozhodnutí súdu prvej inštancie a kópie listín dohôd o zrážkach zo mzdy, na základe ktorých sú vykonávané zrážky zo mzdy žalovanej 2/ v prospech pôvodného žalobcu, ktoré doručoval na oboznámenie obom stranám sporu a zároveň im uviedol, aké rozhodujúce skutočnosti mieni z týchto listinných dôkazov vyvodit': započítanie jednotlivých úhrad dlžníkov na istinu, úrok, poplatky a úrok z omeškania, celkovú výšku vykonaných zrážok zo mzdy žalovaných 1/ a 2/ za obdobie od 06.03.2019. V tomto prípade nebolo podľa názoru odvolacieho súdu potrebné za účelom doplnenia dokazovania pred odvolacím súdom napriek doslovnej dikcii ustanovenia § 385 ods. 1 C. s. p. nariadiť pojednávanie, pretože podľa § 204 C. s. p. dôkaz listinou sa vykoná tak, že súd listinu alebo jej časť prečíta alebo oboznámi jej obsah; to neplatí, ak ide o listinu, ktorej odpis bol strane sporu v priebehu konania doručený a ak listina alebo jej obsah neboli protistranou spochybnené. Strany sporu sa k týmto listinným dôkazom nevyjadrili (nespochybnili ich).

5.1 Odvolací súd po preskúmaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C. s. p. v rozsahu podaného odvolania, z dôvodov vymedzených v odvolaní žalobcu podľa § 380 ods. 1 C. s. p. a v rozsahu väd týkajúcich sa procesných podmienok v zmysle § 380 ods. 2 C. s. p., ktoré vady nezistil, po zohľadnení skutkového zistenia vyvodeného z doplneného dokazovania pred odvolacím súdom v zmysle § 383 C. s. p. dospel k názoru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti je potrebné podľa § 388 C. s. p. zmeniť, pretože v tejto časti nie sú splnené podmienky na potvrdenie ani zrušenie rozsudku. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 C. s. p.

6. Zmluva o úvere v kópii je založená na č. listu 39 spisu. V tejto zmluve o úvere sa jej účastníci Poštová banka, a. s. ako veriteľ a C. T. a S. T. ako spoludlžníci dohodli, že banka poskytne klientovi úver vo výške 13 000,- € s dohodnutou úrokovou sadzbou fixnou do splatnosti vo výške 11,90 % p. a.. V zmluve bol dohodnutý aj konkrétny spôsob splácania úveru a to vždy k 20. dňu kalendárneho mesiaca počnúc dňom 20. februára 2012. Výška anuitnej splátky bola určená na 186,- € a ich počet určený na 120. Výška splátky s poplatkom za správu úverového účtu bola určená na 187,66 € mesačne. K zosplatneniu úveru došlo zo strany pôvodného žalobcu dňom 07. 12. 2015 v dôsledku nesplácania úveru riadne a včas žalovanými 1/ a 2/.

6.1 Zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu je zmluvou spotrebiteľskou podliehajúcou zákonu č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Tento zákon ale nepokrýva všetky otázky vzniku úverového zmluvného vzťahu, práv a povinností strán, ktoré zo zmluvného vzťahu vyplývajú, riešenia otázok, na akú dobu je dlžník povinný platiť úroky z poskytnutého úveru, vzťah úrokov z úveru a úrokov z omeškania, výšku úrokov z omeškania, ktoré sú predmetom úpravy Obchodného zákonníka. Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere tzv. absolútnym obchodom a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy

o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o úvere § 497 a nasledujúce.

7. V dôsledku odvolania žalobcu bolo potrebné posúdiť, či súd prvej inštancie zaujal správny právny názor k časti uplatňovaného nároku žalobcom zodpovedajúceho dohodnutým úrokom z úveru vo výške 11,90 % p. a. z dlžnej istiny od 08. 12. 2015 do zaplatenia, ktoré nepriznal žalobcovi s odôvodnením, že dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutého úveru patria veriteľovi len do splatnosti dlhu a po splatnosti dlhu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a povinnosť platiť dohodnuté úroky z úveru dňom splatnosti dlhu zaniká. V posudzovanej veci došlo podľa názoru súdu prvej inštancie odstúpením od zmluvy k zosplateniu úveru a tým k zmene obsahu záväzku, ktorý vyvolal veriteľ, čím zanikli všetky zmluvné dojednania bez ohľadu na obsah úverovej zmluvy, ktorú žalobca sám formuloval tak, že zmluvný úrok nezaniká a dlžníkovi vznikla povinnosť jednorázovo vrátiť sumu požičaného úveru navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zániku zmluvy odstúpením zo strany veriteľa. V rozsudku poukázal na rozhodovaciu prax viacerých odvolacích súdov a na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998 zo dňa 01. 07. 2000.

7.1 Odvolací súd uvádza, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998 zo dňa 01. 07. 2000 (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR ako súdu odvolacieho, nie dovolacieho) uverejnené v časopise Zo súdnej praxe vo zväzku 4 ročník 2000 pod publikačným číslom 43/2000 však neriešilo otázku, či má veriteľ po predčasnom zosplatení úveru nárok na dohodnuté úroky z úveru po zosplatení úveru, ale či patria veriteľovi úroky z omeškania z nezaplatených zmluvných úrokov. Medzi účastníkmi konania sp. zn. 4Obo/143/98 bol spor v tom, z čoho pozostáva žalovaná pohľadávka, či predstavuje úroky z omeškania s platením splatných úrokov alebo ide o úročenie úrokov z omeškania. Odvolací súd vo veci sp. zn. 4Obo/143/98 uložil súdu prvej inštancie skúmať štruktúru žalovanej pohľadávky a je pravdou, že v ďalšom texte je uvedená veta: „Odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov platia len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 Obchodného zákonníka)“, avšak bez bližšieho odôvodnenia s poukazom na zákonné ustanovenie, z ktorého tento záver vyplýva. V rozpore s týmto textom je poznámka k uverejnenému rozhodnutiu v časopise Zo súdnej praxe, kde je uvedené: „Osoba prijímajúca úver (dlžník) zo zmluvy o úvere podľa § 497 a nasledujúce Obchodného zákonníka preberá jednak povinnosť poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a od doby poskytnutia peňažných prostriedkov do dňa ich vrátenia aj povinnosť platiť úroky“ a právna veta rozhodnutia, ktorá má vystihovať jeho podstatu znie: „Zmluvou o úvere sa dlžník zaväzuje vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky. Úroky sú súčasťou peňažného záväzku dlžníka, preto dôsledkom omeškania s ich platením je zo zákona vyplývajúca povinnosť platiť úroky z omeškania.“. Z uvedeného odvolací súd vyvodil, že ambíciou rozhodnutia 4Obo/143/98 nebolo riešiť, dokedy má veriteľ nárok na dohodnuté úroky z úveru, ale či z dlžných úrokov z úveru vzniká povinnosť platiť úroky z omeškania.

8. Odvolaciemu súdu sú z jeho rozhodovacej činnosti známe rozhodnutia súdov prvej a druhej inštancie vychádzajúce z názoru, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu (napríklad rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/400/2014 z 29. 07. 2015, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo 25. 10. 2013, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co 163/2017 zo dňa 16. 01. 2018), ale aj opačné rozhodnutia obsahujúce názor, že povinnosť platiť úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov v spotrebiteľských vzťahoch trvá aj po splatnosti pohľadávky až do vrátenia úveru (napríklad uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/41/2014, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/432/2015, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/108/2014), prax súdov pri rozhodovaní o nároku na zmluvné úroky z úveru po jeho zosplatení nie je teda ustálená.

9. Podstatnými náležitosťami zmluvy o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka je určenie zmluvných strán, výšky úveru a záväzok veriteľa poskytnúť na požiadanie dlžníka peňažné prostriedky v dohodnutej výške, ako aj záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté prostriedky a zaplatiť úroky. Obchodný zákonník nemá priamu úpravu, z ktorej by vyplývalo, či veriteľovi patria zmluvné úroky v prípade predčasného zosplatenia úveru iba do okamihu tohto zosplatenia alebo mu tieto úroky patria až do doby konečného vrátenia peňažných prostriedkov dlžníkom. Takáto úprava absentuje aj pri zmluve o pôžičke podľa § 657 O. z. alebo v zákone č. 129/2010 Z. z. Snahou zákonodarcu o úpravu tejto otázky priamo v Občianskom zákonníku bola navrhovaná zmena ustanovenia § 53 ods. 9 O. z. zákonom č. 106/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov tak, že sa na konci tohto ustanovenia mala pripojiť veta:

„úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565“. Navrhovanú zmenu odôvodňovala dôvodová správa nasledovne: „V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok sa zavádza nové pravidlo, podľa ktorého úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na nejednoznačnosť výkladu a neprimerané postupy niektorých veriteľov sa jednoznačne zakotvuje, že tzv. odplatné úroky budú veriteľovi patriť výhradne len do okamihu uplatnenia práva na jednorazové zosplatnenie úveru alebo pôžičky poskytnutej spotrebiteľovi v súlade s § 53 ods. 9 OZ. Z uvedeného plynie, že veriteľ si nebude môcť po jednorazovom zosplatnení uplatniť úroky za čas, ktorý by mala úverová zmluva ešte trvať bez výhody postupného splácania dlhu spotrebiteľom v splátkach. Povedané inak, ak bol úver dojednaný na dobu 10 rokov, v 3. roku došlo k jeho jednorazovému zosplatneniu podľa § 53 ods. 9 OZ, za obdobie zvyšných 7 rokov už veriteľovi nebudú patriť odplatné úroky. V týchto prípadoch bude mať po jednorazovom zosplatnení veriteľ nárok len na úroky z omeškania, ktorými sa bude úročiť celá výška dlhu spotrebiteľa, ktorá sa ustálila v dôsledku uplatnenia práva na jednorazové zosplatnenie úveru“. Navrhovaná zmena sa do zákona č. 106/2014 Z. z. nepremietla v dôsledku pozmeňujúceho návrhu Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky, ktorý uznesením z 18. marca 2014 č. 392a navrhol v článku I. vypustiť bod 5 v znení: „V § 53 ods. 9 sa na konci pripája táto veta: Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565“ z dôvodu možného spôsobenia problémov v aplikačnej praxi.

10. Podstatnou otázkou pre rozhodnutie o odvolaní žalobcu je, či je možný súbeh úrokov z úveru aj úrokov z omeškania alebo sa navzájom vylučujú. Z ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka tento moment nevyplýva. Z ust. § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, len odkedy je dlžník povinný platiť úroky. Ustanovenie § 503 Obchodného zákonníka neupravuje dobu, dokiaľ je dlžník povinný platiť úroky z úveru, iba splatnosť úrokov a odsek 3 posledná veta tohto ustanovenia upravuje zmenu v obsahu záväzku platiť úrok v tom smere, že pri predčasnom vrátení poskytnutých peňažných prostriedkov zo strany dlžníka, je tento povinný zaplatiť úrok len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov, t.j. povinnosť dlžníka zaplatiť úroky len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov v prípade vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov dlžníkom pred dobou určenou v zmluve. Taktiež ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch (§ 13 ods. 3 a § 16 ods. 1) sa týkajú odstúpenia od zmluvy o úvere zo strany spotrebiteľa do 14 dní od jej uzavretia bez uvedenia dôvodu, resp. predčasnej splatnosti úveru. V tomto spore sa však nejedná o tento prípad. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či zákona č. 129/2010 Z. z. nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Prípustnosť dohody účastníkov zmluvy o úvere o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov vo všeobecnosti vyplýva aj z judikatúry Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorá je do určitej miery aplikovateľná v Slovenskej republike vzhľadom na v minulosti totožnú a v súčasnosti príbuznú právnu úpravu úverov poskytnutých spotrebiteľom. V rozhodnutí sp. zn. 33Odo/657/2005 z 27. 06. 2017 Najvyšší súd Českej republiky vyslovil záver, že nie je možné vylúčiť, aby si zmluvné strany pri peňažnej pôžičke dohodli úroky aj za dobu, počas ktorej bude istina dlžníkom skutočne užívaná (do jej faktického vrátenia veriteľovi) teda aj za dobu, počas ktorej je dlžník v omeškaní so splnením svojho záväzku z dôvodu, že istinu v dohodnutej dobe splatnosti veriteľovi nevráti. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí výslovne uviedol, že zmluvné úroky sú odmenou za užívanie istiny, úrok z omeškania predstavuje zákonnú sankciu za omeškanie zo zaplatením istiny a oba nároky môžu existovať vedľa seba. Z hľadiska posúdenia doby, za ktorú boli pri peňažnej pôžičke dohodnuté úroky, bude preto vždy určujúci obsah zmluvy podľa dohody zmluvných strán. O možnom súbehu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania pri pôžičke je rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky z 24. 07. 2014 sp. zn. 33Cdo/1401/2014. Najvyšší súd tu zdôraznil, že oba úroky môžu byť veriteľom požadované vedľa seba bez ohľadu na skutočnosť, či sa jedná alebo nejedná o občianskoprávny vzťah. S odkazom na ďalšie svoje rozhodnutia (sp. zn. 33Odo/518/2003 z 25. 09. 2003, sp. zn. 33Odo/657/2005 z 27. 06. 2007, sp. zn. 33Cdo/1401/2014 z 24. 07. 2014) Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí z 21. 08. 2014 sp. zn. 33Cdo/212/2014 dal jednoznačnú odpoveď, že „dohodnuté úroky z úveru predstavujú odmenu za požičanie peňazí a úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinností, t. j. za nezaplatenie dlhu riadne a včas. Kým povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva bez ďalšieho zo zákona ako dôsledok omeškania so splnením dlhu. Aj keď dlžník nie je v omeškaní so splnením dlhu, môže veriteľ požadovať dohodnuté úroky a úroky z omeškania môže požadovať pri omeškaní dlžníka aj u bezúročnej (bezodplatnej) pôžičky. Dohodnuté úroky a úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka), majú však iný právny

dôvod a veriteľ ich môže požadovať vedľa seba. Z uvedeného výkladu vyplýva záver, že pre posúdenie primeranosti výšky úrokového zaťaženia nie je možné obe sadzby úrokov sčítať a že zákonné úroky z omeškania nenahrádzajú od splatnosti pohľadávky úroky, ktoré si strany dohodli“.

11. Odvolaciemu súdu je známe aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18. septembra 2012, ktorým bola odmietnutá sťažnosť sťažovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 29C/131/2011-127 z 23. novembra 2011 a rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1Co/30/2012-145 z 30. mája 2012, v ktorých s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/98 neboli žalobcovia v súdnom spore priznané zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov na základe zmluvy o úvere po splatnosti dlhu z dôvodu, že namietané rozhodnutie krajského súdu nie je možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu, keď krajský súd stotožňujúc sa s rozhodnutím okresného súdu s poukazom na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v oblasti úrokov z úveru potvrdil rozhodnutie okresného súdu po rozšírení vecnej argumentácie na podporu správnosti odôvodnenia rozsudku okresného súdu. V predmetnom uznesení teda ústavný súd preskúmal rozhodnutie krajského súdu z hľadiska, či výkladom zákona a právnym názorom krajského súdu nedošlo k zásahu do ústavou garantovaného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, t.j. ústavný súd podrobil rozhodnutie krajského súdu testu ústavnosti, či tento názor nie je arbitrárny, svojvoľný či zjavne neodôvodnený. Nevjadroval sa však k vecnej správnosti právneho názoru krajského súdu o tom, či úroky patria len do zosplatenia úveru, nakoľko pokiaľ právny názor všeobecného súdu nie je zjavne svojvoľný, neprekročí teda medze ústavnosti, nie je kompetenciou ústavného súdu posudzovať jeho vecnú správnosť. To je úlohou všeobecného súdnictva (odvolacieho a dovolacieho súdu).

12. Z amortizačnej tabuľky odvolací súd zistil, že ak by boli žalovaní 1/ a 2/ zaplatili dohodnuté anuitné splátky vo výške 186,- € v počte 120 v období od 20. februára 2012 do 20. januára 2022, boli by zaplatili na úrokoch z úveru dohodnutého sadzbou 11,90 % ročne celkom 9 124,69 €. Z prehľadu splácania úveru do predčasného zosplatenia bolo zistené, že zo splátok úveru poskytnutých žalovanými 1/ a 2/ bolo na istinu započítaných 2 685,53 €, na úrok 6 018,73 € a na poplatky 121,27 €. Rozdiel medzi sumou, na ktorú by žalobcovia vznikol nárok z titulu úrokov z úveru pri riadnom plnení dohodnutých zmluvných podmienok splácania úveru a sumou, ktorú zo splátok úveru si žalobca na zmluvné úroky započítal je 2 699,04 €. K tejto sume dospel odvolací súd tak, že od dohodnutých úrokov z úveru 9 124,69 € odpočítal úroky zaplatené žalovanými 1/ a 2/dobrovoľne splátkami úveru vo výške 6 018,73 € a tiež odpočítal sumu 406,92 €, ktorú už súd prvej inštancie pôvodnému žalobcovi priznal ako zmluvné úroky z dlžnej istiny za obdobie do zosplatenia úveru. Sumu 295,56 €, ktorú zaplatili žalovaní 1/ a 2/ po rozhodnutí súdu prvej inštancie odvolací súd do výpočtu zahrnúť nemohol, nakoľko uvedené splátky boli započítané pôvodným žalobcom na poplatky za úver.

12.1 V zmysle § 493 O. z. v platnom znení obsah dojednaného záväzku (ak je v súlade so zákonom) možno meniť len právnou úpravou (ako je to v prípade § 503 od. 3 Obchodného zákonníka) alebo dohodou zmluvných strán. V zmluve o spotrebiteľskom úvere bola dojednaná celková čiastka úveru, ktorá pozostáva z poskytnutej istiny úveru, úroku a poplatkov. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Preto podľa odvolacieho súdu zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t.j. patrí v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Aj keď sú vyššie citované ustanovenia Obchodného zákonníka dispozitívneho charakteru (okrem základného ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka), ich prípadná zmena dohodou zmluvných strán, ktorá by viedla k zhoršeniu zmluvného postavenia spotrebiteľa oproti zákonu (napr. dojednanie, že veriteľovi patria v prípade omeškania dlžníka úroky až do skutočného vrátenia istiny úveru) v prípade, ak by mal spotrebiteľ ako dlžník zaplatiť úroky z úveru vo vyššej výške ako v rozsahu zahrnutom do celkovej čiastky spotrebiteľského úveru by bola v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatná, a preto vyššie uvedená česká judikatúra ohľadne možnosti takéhoto dojednania v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky týkajúceho sa spotrebiteľských zmlúv o úvere nie je použiteľná. Podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na neplatnosť daného dojednania sa spotrebiteľský úver v prípade využitia práva podľa § 53 ods. 9 O. z. v spojení s § 565 O. z. (na rozdiel od nespotebiteľských úverov, kde vyššie uvedené dojednanie prichádza do úvahy) stáva predčasne splatným ako celok, t.j. vrátane úrokov a prípadných poplatkov, veriteľ si nemôže vyberať, ktorú časť úveru zosplatní aj s poukazom na ust. § 503 ods. 1 posledná veta Obchodného zákonníka, podľa ktorého v čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú a od ktorého sa v prípade

spotrebiteľských zmlúv nemožno odchyliť v neprospech spotrebiteľa. Dojednanie umožňujúce zaplatenie istiny predčasne (aj úrokov z úveru do jej zaplatenia) v prípade tzv. živých úverov je nadbytočné, pretože na takýto variant myslí ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, ktoré je výhodné pre spotrebiteľa, nakoľko tým, že zaplatí istinu skôr, ušetrí na úrokoch. Avšak v prípade omeškania spotrebiteľa s platením úveru, navyše ak dôjde v dôsledku toho k jeho zosplatneniu, je pre neho nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Po zosplatnení úveru neprichádza do úvahy možnosť spotrebiteľa splatiť istinu úveru predčasne v zmysle § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, pretože istina je už (aj keď predčasne) splatná a splatné sú aj úroky k nej prináležiace v zmysle § 503 ods. 1 posledná veta Obchodného zákonníka, preto nemá význam uvažovať o tom, akú sumu úroku by ušetril v prípade, ak by k zosplatneniu úveru nedošlo a splátky by boli splatné v pôvodne dohodnutých termínoch. Tento názor odvolacieho súdu v spleti rôznych názorov na danú problematiku uvedených vo vyššie citovaných rozhodnutiach sa vzťahuje len na prípady vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, kedy možno porovnať výšku úroku úveru zahrnutú do celkovej čiastky úveru a odvodenú z amortizačnej tabuľky s výškou úroku, ktorú by mal spotrebiteľ zaplatiť do faktického vrátenia istiny úveru. V tomto posudzovanom prípade sa jedná o spotrebiteľský úver, kde je výška úroku odvodená od celkovej čiastky určena.

13. Z dôvodu, že rozhodnutie najvyšších súdnych autorít Slovenskej republiky k otázke, dokedy prináleží veriteľovi úrok z istiny po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru neexistuje, odvolací súd rešpektujúc zmluvne dohodnuté podmienky úveru medzi účastníkmi úverovej zmluvy o výške úveru a výške úroku zmenil podľa § 388 C. s. p. rozsudok súdu prvej inštancie v druhom výroku a vyhovel žalobe v časti o zaplatenie zmluvných úrokov z úveru po predčasnom zosplatnení úveru len čiastočne do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na úrokoch zaplatil a vo zvyšku (pokiaľ sa domáhal žalobca zaplatenia úrokov z úveru až do zaplatenia istiny) žalobu zamietol. Odvolací súd prijal uvedené rozhodnutie majúce za to, že zabezpečí spravodlivú ochranu práv a záujmov oboch sporových strán v zmysle článku 2 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

13.1 Odvolací súd ešte dodáva, že súd prvej inštancie v časti druhého výroku čo do vyčíslených úrokov a úrokov z omeškania do 07.12.2015 prevyšujúcich 424,28 € žalobu zamietol, no s poukazom na podanie pôvodného žalobcu zo dňa 20.12.2018 nazvané ako "Vyjadrenie k výzve" (č. listu 62) a listinu nazvanú „Špecifikácia úrokov do predčasného zosplatnenia úveru“ (č. listu 5 a 6) je zrejmé, že úroky z omeškania a úroky z úveru do 07.12.2015, t.j. do predčasného zosplatnenia úveru boli vo výške 424,28 € a teda k uvedenému zamietnutiu žaloby v tejto časti dôjsť nemohlo.

14. Podľa § 396 ods. 2 C. s. p. ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

14.1 Odvolací súd nedokáže vyčíslieť, v akej časti bola zamietnutá žaloba žalobcu o zaplatenie úrokov nad priznanú sumu zmeňujúcim rozhodnutím odvolacieho súdu z dôvodu, že chýbajú vstupné údaje pre tento výpočet, najmä kedy žalovaný 1/ a 2/ zaplatia dlžnú istinu a koľko by činili úroky z úveru podľa žaloby od 08. 12. 2015 zo sumy 10 314,47 € sadzbou 11,90 % ročne do zaplatenia. Rozhodnutie o povinnosti žalovaných 1/ a 2/ zaplatiť žalobcovi náhradu trov celého konania podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku vydané podľa § 396 ods. 2 C. s. p. neodporuje rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2004 sp. zn. 1MCdo/1/2004 uverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod publikačným číslom 34/2005, v zmysle ktorého procesný úspech žalobcu v časti týkajúcej sa celej žalovanej pohľadávky a jeho neúspech iba v príslušenstve žalovanej pohľadávky (v úrokoch z omeškania) nemožno v odôvodnených prípadoch (pri rozhodovaní o náhrade trov konania) považovať za „neúspech v pomerne nepatrnej časti“ podľa ustanovenia § 142 ods. 3 O. s. p., ale za „čiastočný úspech“ v zmysle ustanovenia § 142 ods. 2 O. s. p. (v súčasnosti ustanovením § 255 C. s. p.), pretože žalobcovi bolo vyhovené nielen ohľadne nároku na zaplatenie istiny, ale aj väčšiny príslušenstva pohľadávky vo forme úrokov, úrokov z omeškania, poplatkov a žaloba bola zamietnutá len v časti úrokov v prevyšujúcich dohodnuté úroky v zmluve o úvere, ktoré nie sú vyčísliteľné konkrétnou sumou.

14.2 Ak žalobca uspel s nárokom na istinu a celé príslušenstvo pohľadávky vo forme úrokov a úrokov z omeškania okrem časti úrokov z istiny, ktorých výška ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu vyčísliteľná nie je, bolo podľa názoru odvolacieho súdu odôvodnené považovať žalobcu za úspešnú stranu v spore v celom rozsahu a priznať mu plnú náhradu trov konania.

15. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).